

1. SEMINÁRNÍ PRÁCE

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 117

Matěj Konšťacký
391150, Psychologie

Vyučující: Stanislav Ježek

Datum odevzdání: 1.5.2013

Fakulta sociálních studií MU, 2012/2013

Rodinné prostředí má vliv na rizikové chování 15ti letých, říká výzkumná studie

Výzkumná studie Jan Sebastiana Novotného a Petra Okrajka přišla se zajímavým zjištěním, že výskyt rizikového chování u rodičů zvyšuje šanci na to, že se tak budou chovat i jejich potomci. Studie byla zveřejněna v roce 2012. Cílem výzkumu bylo stanovit, zda existuje přímý vliv mezi rizikovým chováním rodičů (např. kouření) a tímto chováním u jejich dětí. Dále se studie zabývala i nepřímým vlivem chování rodičů na rizikové chování dětí (např. hádky s rodiči) a v neposlední řadě i působení negativních okolností (např. snížená možnost kontaktu dítěte s rodičem).

Rodinné prostředí na nás má nepochybně nesmírný vliv, k rodičům vzhlížíme s respektem, přebíráme jejich hodnoty a jsme jimi vychovávaní, poskytují nám domov a zaopatření. Jak zjišťuje tato výzkumná studia, nejsou to jen pozitivní vlastnosti a hodnoty, které se přenáší z rodičů na dítě, ale i vlastnosti negativní či rizikové.

Studie se účastnilo 1635 adolescentů ve věku 15 let a jejich rodič (rodiče). Výzkumnou skupino tvořilo 52 procent chlapců a 48 procent dívek. Výzkumná data byla zjišťována pomocí dotazníkové metody s cílem zjistit souvislosti mezi rizikovým chováním rodičů a jejich potomků. Jako rizikové chování označili autoři testu kouření, alkohol, nelegální drogy, houby (psychoaktivní), čichání těkavých látek. Za poruchy chování bylo stanoveno agresivní chování a záškoláctví.

Cílem autorů bylo zjistit odpověď na otázku „Zda a jak velký existuje vztah mezi popsáním chováním rodičů a chováním jejich dětí“. Když se podívám na výsledky studie, zjistíme, že studie ukazuje předpokládaný vliv rodičů na chování jejich potomků, jako nejvýznamnější zástupce jednotlivě zkoumaných skupin jsem vybral kouření u přímého vlivu, konflikty s rodiči z vlivu nepřímých a snížení možnosti kontaktu matky s dítětem kvůli práci či hospitalizaci.

Ted' se na tyto 3 zjištění podíváme podrobněji a začneme u kouření. Zde byl zjištěn rozdíl/nárůst okolo 13,14 procent mezi kouřením u dětí jejich rodiče nekouří a dětí jejich rodiče kouří, nárůst byl pozitivní tedy u rodičů - kuřáků bylo zjištěno více potomků, kteří kouří. Nárůst byl zjištěn i v rozdílu zda kouří oba rodiče nebo jeden, ale pouze **5 procent**. Dále se podíváme na hádky, u dětí u nichž bylo zjištěno, že se hádají se svými rodiči, byl nárůst mezi **5 a 11 procenty** u rizikového chování. Z výzkumů dále vyplynulo, že zvýšená zaměstnanost u matky, tedy práce o víkendech či v noci zvyšuje riziko konzumace alkoholu, či kouření o zhruba **5 procent**.

Vzorek 1635 adolescentů jistě není malý, ale rozhodně z něj nemůžeme vyvodit obecné pravdy, nicméně může nám posloužit k lepší orientaci v dané problematice. Výzkum má však jeden zásadní nedostatek, jak uvádějí i jeho autoři a to ten, že byl zkoumán pouze rodinný vliv bez dalšího kontextu, jakým by byly například sociální podmínky a status rodičů, nebo prostředí ve kterém se dítě pohybuje mimo domov, tedy škola a vrstevníci.

Novotný, J.S. & Okrajek, P. (2012). Vliv vybraných charakteristik rodinného prostředí na rizikové chování 15tiletých adolescentů. *E-psychologie* [online], 6 (2), 9-21 [cit. 1. května 2013]. Dostupný z WWW: <<http://e-psycholog.eu/pdf/novotny-okrajek.pdf>>. ISSN 1802-8853.

Líbí se mi náznaky kritičnosti ve vašem textu. Můžete jít klidně dál. Co by to znamenalo, kdybychom nemluvili o nárůstu rizikového chování, ale jen o rozdílu? S jakou mírou jistoty můžeme dělat závěry z takového vzorku? Dávejte si pozor při uvádění rozdílů, zda píšete o procentech a nebo o procentních bodech. Stejně tak jděte dál v interpretacích – jeden rozdíl je podle vast “pouze” několik procent. Jak je to s ostatními? Přepracujte prosím.